

Vergaderjaar 2013–2014

32 623

Actuele situatie in Noord-Afrika en het Midden-Oosten

Nr. 129

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 april 2014

Naar aanleiding van het verzoek om de Kamer te informeren over een aantal recente ontwikkelingen in Turkije, gedaan tijdens de Regeling van Werkzaamheden door het lid Omtzigt (CDA) op 1 april jl. (Handelingen II 2013/14, nr. 69) en aangevuld met schriftelijke vragen ingezonden op 2 april jl.¹, kan het kabinet u als volgt informeren.

Op 27 maart jl. werd Youtube in Turkije geblokkeerd nadat daarop tapes waren gepubliceerd van een bespreking van Turkse hoogwaardigheidsbekleders over het conflict in Syrië. Het kabinet kan de authenticiteit van de opnames niet beoordelen en zich dus ook geen oordeel vormen over de vermeende inhoud ervan. De Turkse regering heeft desgevraagd verklaard dat inderdaad een bespreking heeft plaatsgevonden over de verdediging van de tombe van Süleyman Shah in Syrië en het conflict in Syrië, dat deze bespreking illegaal is opgenomen en gepubliceerd, en dat sommige delen van de opnames zijn gemanipuleerd.

Wat betreft de vermeende Turkse steun aan jihadisten, wijst het kabinet erop dat de Turkse autoriteiten herhaaldelijk, zowel in het openbaar als in bilaterale contacten met Nederland, hebben gesteld dat zij zich grote zorgen maken over de Turkse binnenlandse veiligheid ten gevolge van activiteiten van jihadistische groeperingen in de grensregio, en dat zij hiertegen maatregelen treffen. In een gesprek dat op 5 april jl. met de Turkse Minister van EU-zaken Çavuşoğlu en marge van de Gymnich plaatsvond, benadrukte hij dat Turkije slachtoffer was van terrorisme uit Syrië. De Turkse autoriteiten hebben herhaaldelijk verklaard geen steun te verlenen aan dergelijke groeperingen.

Waar het gaat om een overzicht van grensincidenten in 2014, dient dat Turkije tot dusver geen overzicht bekend heeft gesteld van grensinci-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

denten in 2014. Naar aanleiding van het verzoek van de vaste Commissie van Buitenlandse Zaken hieronder enkele voorbeelden van recente incidenten langs de Turks-Syrische grens:

- Turkije treedt op tegen terroristische groeperingen zoals onder andere blijkt uit de Turkse luchtaanval op een ISIL konvooi binnen het Syrische grondgebied;
- Op 23 maart heeft een Turkse F16 een Syrische MIG-23 neergeschoten nabij de grens.
- Op 26 maart is een ballistische raket neergekomen op Turks grondgebied;
- Op 30 maart zijn enkele mortiergranaten vanuit Syrië neergekomen op Turks grondgebied.

Nederland verwelkomt dat Turkije op 3 april jl. de blokkade van Twitter heeft opgeheven nadat het Constitutioneel Hof had geoordeeld dat die blokkade in strijd was met de vrijheid van meningsuiting en individuele rechten. Op 4 april oordeelde een Turkse rechtbank dat ook de gehele blokkade van Youtube moest worden opgeheven omdat deze in strijd was met de vrijheid van meningsuiting.

Nederland had eerder al bezorgdheid uitgesproken over de besluiten van Turkije om toegang tot Twitter en YouTube af te sluiten. Blokkades van hele sites passen niet in een kandidaat-lidstaat van de Europese Unie. Namens het kabinet heb ik de zorgen over de recente ontwikkelingen in Turkije, waaronder deze, overgebracht in hetzelfde gesprek met mijn Turkse collega van EU-zaken waaraan hierboven is gerefereerd. Minister Çavuşoğlu zegde desgevraagd toe dat hij deze zorgen zou overbrengen aan zijn collega's. Ook andere EU-collega's hebben hun zorgen aan Minister Çavuşoğlu kenbaar gemaakt.

Het kabinet heeft geen reden om de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 30 maart jl. niet te erkennen. Het kabinet hoopt dat premier Erdoğan in het vervolg meer verzoenende taal zal gebruiken dan in zijn toespraak n.a.v. zijn overwinning in die gemeenteraadsverkiezingen.

Zoals toegezegd aan uw Kamer kan het kabinet u over de situatie in Kasab meedelen dat de situatie in Noord-Syrië onoverzichtelijk is. Er vechten verschillende groeperingen, tegen elkaar en tegen het regime, en er zijn steeds wisselende frontlinies. Op 24 maart jl. werd hevig gevochten tussen oppositiegroepen en strijdkrachten van het regime rondom het strategisch gelegen Syrisch-Armeens grensstadje Kasab. De ware toedracht en het aantal slachtoffers van deze gevechten is onbekend. Het sturen van VN-waarnemers is op dit moment niet aan de orde omdat instemming van het regime niet voor de hand ligt, en een VNVR-mandaat eveneens niet in de lijn der verwachtingen ligt.

Nederland voert een ruimhartig beleid ten aanzien van Syrische vluchtelingen. Wel blijft een individuele beoordeling uitgangspunt bij Syrische asielaanvragen. De laatste maanden vindt zo goed als 100% inwilliging plaats, behoudens asielaanvragen die in het kader van «Dublin claims» naar andere EU-partners worden doorverwezen. Op familieleden van Syrische asielhouders is het nareisbeleid van toepassing. Nederland zal dit jaar 200 plaatsen beschikbaar stellen voor het hervestigen van Syrische vluchtelingen. Daartoe vond in januari jl. een eerste hervestigingsmissie naar Jordanië plaats. In juli is een hervestigingsmissie naar Libanon gepland. Hierna kan worden overwogen of additionele inspanningen opportuun zijn.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans